

Openingsrede van Victor Larock bij gelegenheid van de eerste zitting van de Raden EEG en EGA (Brussel, 25 januari 1958)

Caption: In zijn openingsrede van de eerste zitting van de Raden der EEG en EGA, gehouden op 25 januari 1958 in Brussel, herinnert Victor Larock, Minister van Buitenlandse Zaken van België en fungerend voorzitter van de Raden, aan de economische en sociale doelen van de Gemeenschappelijke Markt en van Euratom. Hij omschrijft ook de twee Gemeenschappen als een etappe op weg naar een nieuwe geïntegreerde Unie.

Source: Archives centrales du Conseil de l'Union européenne, B-1048 Bruxelles/Brussel, rue de la Loi/Wetstraat, 175. Notulen van de eerste zitting van de Raden der Europese Economische Gemeenschap en der Europese Gemeenschap voor Atoomenergie gehouden te Brussel op 25 januari 1958, CEE EUR/CM/207/58 mts. Brussel: Raden van de Europese Economische Gemeenschap en van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, 25.01.1958. 28 p.

Copyright: (c) European Union, 1995-2012

URL:

http://www.cvce.eu/obj/openingsrede_van_victor_larock_bij_gelegenheid_van_de_eerste_zitting_van_de_raden_eeg_en_ega_brussel_25_januari_1958-nl-7c78dad3-32e0-4f34-bf28-0ad254d52d5a.html

Publication date: 25/10/2012

Openingsrede van de heer Victor Larock, Minister van Buitenlandse Zaken van België, Voorzitter in functie van de Raden (Eerste zitting – 25 januari 1958)

Staat u mij toe te beginnen met dank te betuigen aan een verre schim? Toen de Romeinse censor die zijn naam aan de via Appia zou geven, zonder meer de tekens van het Latijnse schrift vaststelde in een vorm en een volgorde die sindsdien niet meer veranderd zijn, bekommerde hij er zich naar alle waarschijnlijkheid nauwelijks om, dat hij eens de erkentelijkheid der Belgen zou verdienen. Toch is het aan zijn besluit te danken dat ik heden de Raad van Ministers der Europese Gemeenschappen bij hun eerste zitting welkom mag heten. Het gelukkige toeval van de alfabetische volgorde is de enige grond welke België dit voorrecht verschafft. Een tijdelijk recht dat slechts een halfjaar geldt. Mijn landgenoten wanhopen er niet aan, minder toevallige rechten waardig te worden.

Intussen zijn wij zeer gevoelig voor de eer de bevoegde vertegenwoordigers van de ondertekenende Staten van de verdragen van Rome te mogen, ontvangen en in de allereerste plaats de heer Pella, Minister van Buitenlandse Zaken van Italië, die de twee voorbereidende conferenties van Parijs heeft geleid. Ik heet namens de Belgische Regering en geheel België mijn eminente collega's welkom.

Eveneens richt ik mijn hartelijkste welkomstensen tot de heren Voorzitters, en leden van de Hoge Autoriteit van de Kolen- en Staalgemeenschap en van de Commissies der twee nieuwe Gemeenschappen, alsmede tot de heren Regeringsvertegenwoordigers die in feite de verantwoordelijkheid voor het bespoedigen en het voltooiën van de Europese eenheid met de Ministers delen.

Niets zal voor de drie Gemeenschappen van groter waarde zijn dan tussen hun leiders banden van onmiddellijke, vastberaden en soepel georganiseerde samenwerking te zien ontstaan: dat is de innig gemeende wens die ik, naar ik meen, uitspreek namens allen die een onaangetast geloof behouden in de solidaire toekomst van onze zes landen.

De verdragen, de beginselen en de regels die zij voorstellen, de instellingen die zich erin aftekenen zijn slechts lege vormen, zolang de mensen deze niet met hun eigen leven bezielen door er het beste van hen zelf in te leggen. In U, Heren, groet ik die mensen. Het hangt voor een groot deel van U af, of het verminkte en verzwakte Europa morgen in een grotere eenheid wordt herboren dan zij ooit in deze eeuw heeft beleefd.

Onze gemeenschappelijke taken zijn heden hoofdzakelijk van economische en sociale aard. Zij zullen ongetwijfeld meer en meer politieke, taken worden. Zij zullen steeds hun hoogste betekenis ontleenen aan het gebied van de geest.

Want het Europa dat wij wensen is niet slechts de Gemeenschappelijke Markt voor ijzer en staal, voor de overige voortbrengselen, voor het ander handelsverkeer en voor de nieuwe vormen van energie. Het is niet slechts een organische synthese van het nationaal beleid onzer landen. Het is bovenal de hernieuwing van een beschaving die haar superioriteit te danken heeft aan de eenheid en de kracht van haar geestelijke roeping.

De Gemeenschappelijke Markt, Euratom: zijn wij, na de talrijke verklaringen en ophelderingen die vanaf de parlementaire spreekgestoelten en de officiële of particuliere Europese centra ruimschoots aan de publieke opinie onzer zes landen zijn gegeven, er wel zeker van dat die twee grote initiatieven door de grote massa van onze volkeren worden begrepen, zoals dat nodig is, om snel tot levende werkelijkheid te worden?

Iedere dag worden zij beter begrepen; maar op gevaar af in algemeenheden te vervallen en de specialisten voor het hoofd te stoten, geloof ik dat men geen enkele openbare gelegenheid ongebruikt mag laten om de doelstellingen van de twee nieuwe Gemeenschappen in herinnering te brengen, op een of ander van hun wezenlijke aspecten te wijzen en een mogelijke nasleep van wanbegrip uit de weg te ruimen. Als ik kort gebruik mag maken van de gelegenheid die mij geboden wordt, zal ik mij beperken tot twee thema's, het één met betrekking tot de Gemeenschappelijk Markt, het andere met betrekking tot Euratom, naar aanleiding waarvan nog vooroordelen en onzekerheden bestaan.

De Gemeenschappelijke Markt wordt soms beschouwd als een onderneming van voornamelijk economische aard, waarvan de sociale doelstellingen slechts van ondergeschikt belang zijn.

Euratom blijft voor sommigen verdacht van directoriale oogmerken die weinig verenigbaar zijn met de nationale belangen en met de rechten van het particuliere initiatief.

Beide uitleggingen komen overeen met tendensprocessen: op het ogenblik van de start is het niet overbodig ze te bestrijden.

Inderdaad zijn de sociale doelstellingen wel enigszins verloren in het geheel van het verdrag van de Economische Gemeenschap, ongetwijfeld omdat zij veeleer afhankelijk zijn van de wil van de uitvoerders dan van de techniek van de organisatoren. Indien wij echter willen dat de volkeren onze landen en die van geheel Europa gewonnen worden voor de denkbeelden die ons leiden, moeten wij ons wel degelijk die doelstellingen voor ogen houden. Waartoe zou het dienen de produktie, het handelsverkeer en het kapitaalverkeer ten volle te bevorderen, wanneer de vooruitgang van de economie niet ten dienste van de mens werd gesteld? Men heeft naar aanleiding van de Gemeenschappelijke Markt gesproken van een revolutionaire onderneming. Er zijn revoluties die slechts ten doel hebben te onderdrukken; er zijn er die de mens bevrijden. Het verdrag van de Gemeenschappelijke Markt bevat de beginselen voor een grote bevrijdende verandering.

De grote meerderheid van de Europese bevolking bestaat uit werknemers van allerlei stand. Wat betekent voor hen in werkelijkheid het verschil tussen de verdeelde markt waarin zij leven en een markt van een groot gebied? Om daar een idee van te hebben, behoeven zij slechts hun lot te vergelijken met dat van de Amerikaanse werknemers.

Volgens alle maatstaven ligt het levenspeil in de Verenigde Staten tenminste tweemaal zo hoog als dat van de Europese massa's. De Amerikaan verbruikt per jaar driemaal zoveel textielgoederen als de Europeaan, tweemaal zoveel elektrische stroom, vijfmaal zoveel auto's en, hoewel hij meer verdient, werkt hij minder. Wanneer hij in zijn eigen streek zonder werk is, zal hij werk vinden op 1.000 kilometer daarvandaan.

Staat het geringe Europese gehalte van de levensstandaard in verband met dat van de hulpbronnen? Gedeeltelijk wel, maar vooral met de machtiger middelen die de Amerikanen worden verschaft door het feit dat er één enkele markt bestaat. Omdat de Europese produktie binnen te enge markten is opgesloten, voldoen de kapitaal- en verbruiksgoederen niet aan de behoeften. Zij zijn te duur. Millioenen mensen hebben een koopkracht die niet in verhouding staat tot hun arbeid en millioenen anderen zijn volkomen afhankelijk van een teruglopen van de werkgelegenheid.

De Europese Gemeenschap zal slagen of mislukken in de mate waarin haar economische vooruitgang het haar mogelijk zal maken naar sociale doelstellingen te bereiken.

Het betreft het produktief maken van de onderontwikkelde gebieden van Europa en van de ongebruikte werkkrachten.

De beroepsaanpassing aan nieuwe takken.

De ontwikkeling van landbouw en industrie waardoor overvloedige rijkdom verwerkt wordt.

Een hogere opbrengst van het geplaatste kapitaal, doch eveneens een harmonisatie naar omhoog van de lonen en van de sociale wetgevingen.

Een vrijer verkeer van werknemers, waardoor in de meer geïndustrialiseerde landen uitwisseling en ruimere keuze van geschoolde arbeidskrachten mogelijk zal worden.

Die sociale doelstellingen zullen, wanneer zij met volharding worden nagestreefd, hun uitwerking niet

slechts in onze zes landen doen gelden. De Europese eenheid zal haar naam eerst volledig verdienen op de dag dat de Scandinavische en Angelsaksische volkeren zich op een of andere wijze, door middel van een vrijhandelszone, zullen voegen bij de Germaanse en Latijnse bevolking van ons werelddeel. Niets kan zozeer bijdragen tot die verwerkelijking als het bereiken door de Europese massa's van een hoger en bestendiger levenspeil.

En ten slotte kan de Gemeenschap, zoals zij voor een krachtiger produktie, voor een vrijere handel, voor een hoger levenspeil en betere arbeidsvoorwaarden is uitgedacht, niet nalaten haar invloed en aantrekkingskracht uit te oefenen op de volkeren die ook Europees zijn, en van ons gescheiden zijn door militaire bezettingsgrenzen. Ondanks alle dwang, of wellicht juist door het lot dat hun is bereid, houden die volkeren hun ogen naar het Westen gericht. Zij weten dat zij niet met de wapenen zullen worden bevrijd, doch zij verwachten slechts wederom in de ziel en in de geest van Europa te worden opgenomen. Wij hebben tegenover hen een dubbele plicht; wij moeten economisch zo verenigd en zo sterk zijn als dat in ons eigen belang mogelijk is en, op het sociale vlak, het bewijs leveren dat onze stelsels, hoe onvolmaakt zij ook mogen zijn, nog altijd de stelsels zijn die het best de eisen voor het welzijn, het recht op vrijheid en het verlangen naar recht met elkaar verenigen.

De grootste dienst die de Europese Gemeenschap aan de vrije wereld kan bewijzen is werk te verschaffen aan hen aan wie dit ontbreekt, de overvloed te organiseren en daarin allen die bijdragen tot het ontstaan ervan, te doen delen?

Toen het denkbeeld van Euratom werd verbreid heeft men kunnen menen dat het erom ging een Europese supermacht te scheppen die in de plaats zou treden van de nationale staten voor alles wat het vreedzaam gebruik van do kernenergie betreft. Vele promotors en aanhangers overwogen de volgende bevoegdheden aan Euratom toe te kennen: de onvoorwaardelijke eigendom van ertsen en splijtstoffen, het uitsluitend bezit van geotrooieerde technieken, het absolute initiatief voor investeringsprogramma's; het geheel in handen van een opperste overheid, die de particuliere onderneming en de nationale opperste staatsmachten zou overkoepelen.

De scheppers van het verdrag hebben weldra ingezien dat een dergelijk plan niet te verwezenlijken was.

Feitelijk beoogt Euratom twee dingen: in elk land het onderzoek en de werken aansporen en het geheel in onderling verband brengen om de resultaten het meest tot hun recht te doen komen.

Mochten er nog vooroordelen blijven bestaan, dan kan dat slechts zijn in de geest van hen die het verdrag slecht kennen. Of het nu betreft de bevordering van het onderzoek en de verspreiding van kennis, de gemeenschappelijke ondernemingen, het stelsel voor de voorziening of de regeling van de eigendom, Euratom helpt en stimuleert het nationale streven en dat van de zelfstandige onderneming; meer Euratom doet daar niets van af. Elk land blijft vrij, zijn programma voor onderzoek en ontwikkeling van de kernenergie op te stellen en uit te voeren. De Gemeenschap vult de programma's aan door gezamenlijke inbreng van inlichtingen en adviezen; in voorkomend geval door geldelijke bijdragen. Nergens in het verdrag is er sprake van uitsteting van het nationaal of particulier initiatief.

Dezelfde eerbied voor de belangen die elke partner eigen zijn, is terug te vinden in de clausules met betrekking tot de instellingen. Ieder wezenlijk besluit vereist eenparigheid van stemmen van de Raad van Ministers. In die gevallen waar de volstreekte of gekwalificeerde meerderheid regel is, is voorafgaand advies van de Commissie nodig, dat slechts door een met eenparigheid verkregen stemming van de Raad kan worden gewijzigd.

Men vergist zich over de draagwijdte van het verdrag wanneer men gelooft dat het een soort technocratische of supranationale staatsbemoeiing instelt. Zijn doelstellingen zijn veel gematigder. Wat Euratom Europa belooft is een coördinatie van ondernemingen en plannen; een groter saamhorigheid die snellere vooruitgang mogelijk maakt.

De atoomsplijting heeft plotselinge schrik verspreid toen de vernietigende kracht ervan zich voor het eerst

heeft geopenbaard. Ook nu nog bedreigd zij de mensheid met vreselijke gevaren. Het is nu de vraag of de mensen verstandig genoeg zullen zijn om slechts haar heilzame kracht te gebruiken. Al onze vrees blijft bestaan, maar dit mag ons beletten te hopen en overeenkomstig deze hoop te handelen.

Geen van onze landen kan, afzonderlijk handelen. Het Europa van het vasteland zou zich gewonnen geven ten overstaan van de grote mogenheden die het op het gebied van der kernenergie vóór zijn, wanneer het zich zou verlaten op de wisselvalligheden van de nationale mededinging. Het heeft de mogelijkheid zijn achterstand althans gedeeltelijk in te halen en zijn 160 miljoen inwoners te doen delen in het vreedzaam gebruik van een energiebron die door zijn geleerden werd ontdekt. Het zal daar slechts in slagen op voorwaarde dat het zijn verspreide krachten bundelt.

De twee nieuwe Gemeenschappen zijn slechts een etappe op de weg naar de meest volledige Europese eenheid, die een gemeenschappelijk zo niet een geïntegreerd beleid inhoudt.

Maar behalve die doelstelling zelf, is er daarenboven nog het belangrijkste, dat verder reikt dan de economische, sociale, politieke vooruitgang, en dat gelegen is in de continuïteit en de duurzaamheid van een bepaalde geestelijke beschaving, beter nog: een bepaalde Europese verering van de mens en van het menselijke.

De rol van Europa, de fundamentele reden van zijn wil tot eenheid is het primaat van bepaalde geestelijke en morele waarden en van bepaalde rechten van de geest die thans worden bedreigd, in de wereld te bevestigen.

Het voornaamste gevaar is maar al te duidelijk zichtbaar. De stelsels zonder vrijheid en de staatsdressuren hebben in een onmetelijk deel van de wereld levensgewoonten en ideënstelsels doen zegevieren die de loochening zijn van de geestelijke erfenis, welke Griekenland aan Rome en aan de westelijke wereld heeft overdragen. Die onmetelijke sinds kort gevormde rijken doen denken aan een of andere wonderlijke gemoderniseerde en gemechaniseerde vergroting van die primitieve verhoudingen welke Lévy-Bruhl beschreven heeft. De schrijver, de geleerde, de kunstenaar kunnen evenmin doen wat zij willen als de staathuishoudkundige, de socioloog, de technicus of de leider van de staatsondernemingen. Zij zijn slechts cellen van een onmetelijk produktieorgaan, waar alle activiteit van de geest gewaardeerd wordt naar de opbrengst. De massakrachten en de stootkrachten verdringen of vernietigen de uitgelezen waarden die onafscheidelijk zijn van het vrije denken, van het ongedwongen en ongecontroleerde scheppende streven. Het gezegde van Valéry is op nog gevaarlijker wijze waar dan toen hij het neerschreef: "Wij, beschavingen, weten dat wij sterfelijk zijn...".

Tegenover alles wat het bedreigt, stelt het Europa dat tracht één te worden, datgene wat het wezen van zijn eenheid uitmaakt: een besef van de mens en van de beschaving, een opvatting van de cultuur die wij tegelijk willen beschermen en dienen.

De Europese cultuur staat ten dienste noch van een volk: noch van enige ideologie, maar van de persoon als zodanig. Boven al hetgeen dat tracht de mens te onderwerpen aan zijn land, aan zijn ras, aan een gesloten stelsel van meningen of geloven, is voor ons, Europeanen, de mens en de menselijke waardigheid de maatstaf van alles. De cultuur zoals wij deze opvatten, kent aan geen enkele macht het recht toe het vrije persoonlijke zoeken naar de waarheid, het vrijwillige spel van de scheppende werkkraft te verbieden of te belemmeren.

Onze beschaving is geen produktiemiddel. Haar maatstaf ligt niet in de technische vooruitgang die zij verwekt, noch in de toeneming aan macht die daaruit voortvloeit. Zij vereenzelvigd zich met iedere diepere bewustwording, met ieder streven naar onbaatzuchtige kennis, met iedere geestelijke instelling die slechts zichzelf tot doel heeft.

Zijn deze overwegingen zo ver verwijderd van de scherp omljnde werkingssfeer der Gemeenschap voor Kolen en Staal, der Gemeenschappelijke Markt en van Euratom? Zij zijn dit slechts in schijn. In feite zouden de politiek-economische constructies wel zeer broos zijn, welke ook de waarde moge zijn van ehn die geroepen zijn deze te verwezenlijken, indien de hoop en het streven niet bezielde waren door de overtuiging,

zowel de belangen van Europa als de opperste waardigheid van de geest te dienen. De moeilijkheden die moeten worden overwonnen zijn talrijk genoeg om de volharding van de bosten te bedwingen, ware het niet dat hun actie steeds door de hoogste beweegredenen wordt ondersteund.

Die beweegredenen zijn gemeenschappelijk voor geheel Europa. Het land waar wij bijeen zijn heeft hen altijd geëerd en gediend. Aangezien het in Europa gelooft, ontvangt het de bouwers van de Europese Gemeenschappen met eerbied, sympathie en vertrouwen. Mogen zij overal evenals hier, in de goede wil waardoor zij zich omringd zullen voelen, een extra bewijs vinden van de grootheid van hun taak en de verzekering dat alles in het werk zal worden gesteld om hen te helpen te ondernemen, te volharden en te slagen.